EL·POBLE·CATALÀ

:: :: REDACCIÓ I ADMINISTRACIO :: :: SANTA AGNA 19, PRAL. TELEFON 4258

ANY XIV :: NUMERO 4376 :: :: BARCELONA, DISSABTE, 14 D'ABRIL DE 1917 :: :: UN NUMERO 5 CENTIMS

:: :: IMPRENTA I ESTEREOTIPIA :: :: CARRER EST, 16 TELEFON 2293

GRANS MAGATZEMS

EL SIGLO

Del 16 al 28 d'abril

Ocasions excepcionals

EN

LLANES SEDES

Teixits lestampats de cotó

Des del 23 d'abril

Gran Exposició i venda de

Trajos i Confeccions

per a senyora i nens

amb importants reduccions de preus

FOX Venanci Guillamet VERGARA, I **FOX**

Además de la incomparable màquina «FOX» per a escriure importo directament dels E. U. d'América les següents marques:

«UNDERWOOD»-«REMINGTON»-«MONARCH»

«SMITH PREMIER»-«SMITH BROS»-«ROYAL», etz., etz

que venc al públic en condicions ventatjosíssimes

¡Si necessita V. máquina, no deixi de visitar la casa FOX!

Vins marca Clariana Blanc fi :-: Claret suau :-: Negre de taula :-: Vi verge per a delicats d'estómac

a 0'45 botella

De venda als principals establiments.
Dipósit a Barcelona: Rambla Catalunya, 95. Teléfon 3 57

ELIXIR ESTOMACAL

de Saiz de Carlos (STOMALIX)

Es recetado por los médicos de las cinco partes del mundo porque tonifica, ayuda á las digestiones y abre el apetito, curando las molestias del

ESTÓMAGO É INTESTINOS

el dolor de estómago, la dispepsia, las acedías, vómitos, inapetencia, diarreas en niños y adultos que, á veces, alternan con estreñimiento, dilatación y úlcera del estómago, etc. Es antiséptico.

De venta en las principales farmacias del mundo y en Serrano, 30, MADRID, desde donde se remiten folletos á quien los pida.

Modes : CARMEN PEIG : Banys Nous, 8

Del séu retorn de París té a disposició de sa distingida clientela, els models de la temporada que comença des del dia 7. NO'S REPARTEIXEN CIRCULARS.

Dr. Serrallach Especialista ronyons, matriu, vies urinaries i nàlules orina. De 12 a 1 de 6 a 9. Festius, 10 a 12. PELAI, 40

CRISI ESPIRITUAL DE LA JOVENTUT

(Conferencia donada a la Joventut de U. F. R. de Badalona)

I

Si jo tingués la gosadía de volguer-me dirigir a tots els meus conciutadans i no cenyir-me a fer-ho, com a jove que soc, als meus iguals, els joves, podría canviar el tema d'aquesta conferencia «Crisi esperitual de la joventut» per el de «Crisi esperitual de l'actual generació catalana» així amb tota l'amplitut del concepte; tan dolorós i tan accentuat és l'isolament en que resten avui els altars de les idealitats que un jorn abrandaren tantes i tantes ánimes i en holocauste dels quals s'han consagrat tantes i tantes vides generoses!

I que no se'm digui—com és mólt corrent opinar— que tots aquests homes que lluitaren en determinada època per les seves ideas i avui romanen en l'ostracisme, que no hem de dubtar, per això, de que servin en lo mes íntim de les seves afeccions, aquella fermesa de convicccions i aquell esclat, podríem dir passional-ideològic, per les doctrines que en altre temps, els havíen tingut per indomables pala lins.

Jo no ho crec això de que no més hi hagi a notar la desaparició de les colectivitats polítiques i que, individualment, els homes, seguéixin tan enamorats com abans, dels séus ideals.

Descomptant migradíssimes excepcions, individualment, al mateix que en colectiu, els militants en política, lleals i entussiastes, de abans, que avui romanen passius, pateixen aquesta profonda anestessia anímica, que jo he denominat, «crisi esperitual».

I perquè ho entenc així és que conceptúo l'aclaparament regnant, com a «crisi esperitual» o sigui afebliment de la fé puríssima que l'individuu mantenía per les seves ideas, i no com a «Crisi política», que diríem en el cas de volguer indicar solament «Crisi de partits.»

M'adono de que aquestes paraules són susceptibles de revelar un temperament pessimista i no passaré endavant sense fer-vos la manifestació de que precisament, les més òptimes vesllums d'idealitat són perceptibles als «ulls» del meu esperit.

Els pessimistes són els vençuts de la vida, Jo, no dec ser-ho, si treballo com faig, infadigablement, amorosament, per la consecució de totes aquelles hermoses doctrines que ens hem apreses de memoria. I sóc feliç de ajudar a mantenir el caliu sagrat, per a quan vinguin a cercar-ne la tebior tots aquells ciutadans anestessiats, que's deixondirán del séu letarg —jo espero això confirmadíssim— quan una tremenda vergassada del poder central o una estúpida injusticia social els sotraquegi iradament i els faci posar de peu dret d'un bot i disposar-se a la brega.

Ara bé, companys: si estudiessim les causes que han motivat aquesta crissi, aquest apartament perilliós de l'actual joventut, de la cosa pública, podríem sortir-nos-en airosos? Probem-ho!

Establiré, de moment, dugues classificacions:

Primera: Els «deformes» de conciencia.
Segona: Els inconscients.

II

Els que d'una manera gráfica, he donat en titllar de «deformes» de conciencia, són els que obeint a una llei d'ética política singularíssima, saben ofegar la simpatia que un dia pogués florir dintre d'ells, per una causa noble i s'afilleren, automáticament, irreflexivament, a la colectivitat, al partit, no que millor representi aquelles idees que procuraren condormir, sinó al partit que millor representi la seva «classe», el séu braç, com vulgarment se diu.

Així, doncs, ja al depassar l'adolescencia, el jove aristócrata, el fill del fabricant, el fill del rentista i fins el fill del botiguer i el jove dependent i el jove obrer,—d'aquests darrers, els de mena pretenciosos o servilistes que fins que perjudiquen als séus interessos socials per alternar amb els poderosos,—cuiten a allistar-se en la fracció més important d'entre les que están compostes de gent de la seva «classe», millor dit, de la seva casta.

He dit aposta «en la fracció més important» i vui remarcar-ho, perqué és d'interés innegable per a prosseguir la ilació del meu treball, compendre que tota l'acció d'aquests que están satisfets del «statu-quo», perqué el «statu-quo» els és favorable, es redueix en comptar-se entre els més, en sumar-se a la corrent, peró si aquesta corrent és mansa i sossegada.

M'explicaré: amics de fatxenderíes i d'ostentacions, van a ajuntar-se an aquell nucli, perqué en ell, hi militen els homes d'una superior posició social, perqué en les eleccions assoliren més llocs pels séus candidats, perqué tenen en conseqüencia, major nombre d'adherits i perqué poden presumir llur poixança i les influencies amb que compten...

I fins devegades, extremant la seva sagacitat tant crudelment inhumana, saben esbrinar meravellosament, que les forces polítiques populars i democrátiques, fins quan obtenen triomfs,—si no depassen aquests, certs límits,—no són mai mestresses de la situació, no se les concedeix beligerancia en la composició de la societat i per lo tant, dedueixen finament, que si per cada cent obrers hi ha un patró o sigui que si per cada cent homes lliberals hi ha un conservador, per ells, aquest fet, no és demostració implícita, diáfana, de que'ls primers siguin més que'ls segons, sinó que exprement el concepte tot lo práctiicament possible, significa que cada patró «val» por cent obrers, cada conservador «val» per cent lliberals.

Tampoc hi fa rés, el que'ls séus avant-passats i la seva historia, i la seva condició i el séu medi ambient hagi repellit sempre les tiranies i les opressions; qué hi fa que ell mateix hagi experimentat símptomes de furiosa revolta contra tot lo dolent i lo malsá de la terra, per sant i elevat que sigui. Ell, abans de trempar la seva ánima en la forja de l'ideal, calcula; i trova, per resultat dels séus cálculs, que si ell intentés desenrotllar els sentíments nobilíssims i espontanis de la seva conciencia, no li fóra aquest gest, de cap profit material immediat.

I per això perqué «no dóna», abdica resoltament de la seva conciencia o com dic en la meva classificació, se la «deforma», castrant les seves energíes d'home polític i devenint per lo tant, en quan a ideologíes, un home impotent que al sumar-se al partit dels poderosos (que cabalment no sol tenir programa polític; només, interessos materials i colectius, a defensar) acaba de completar la tònica que ofereixen aquests partits de casta, qual tónica pot expressar-se paradoxalment, dient que d'entre totes les «forces polítiques de la nostra terra, la que pateix més «impotencia» espiritual, és la dels «poderosos».

Cal observar, encara, com aquests sers «deformats» de conciencia, senten la seva posició enfront els magnes problemes,—insolubles fins ara,—que convulsionen la Humanitat.

Si es tracta d'aquest—d'actualitat punyenta —de la guerra europea, abans que ésser aliadófils, se denominen neutrals, però no emportats per un delicadíssim sentiment pacifista, ans al contrari, són neutrals, perquè creuen que amb la llur passivitat se perllongará la lluita fratricida de nacions europees i ells, por damunt de tot, desitgen encarniçadament—vui usar aquest mot—que la guerra continuí, perquè ella favoreix els séus interessos partinulars.

Si es tracta de trascendentals problemes—socials, econòmics, educatius—dient que la aspiració d'ells, és resoldre'ls d'una manera més egoista que justa—está dit tot.

El problema polític, ja he constatat aquí de quina capciosa faisó l'entenen.

El religiós... ah! aquest no és un problema, segons ells. Pels pensadors, pels filosops, pels homes progressius en general, ho és un problema: per ells, és una solució. El catolicisme—llur religió—el consideren vedat a tota discussió i escudrinyament i l'incorporen a la seva política: les forces conservadores, patronals, o de dreta—com vulgueu—sempre són catòliques, i aquesta sers híbrids, que vine qualificant de «deformes» de conciencia, sense examinar el séu fur intern, també es fan catòlics com han fet tots els components de la banderia en que formen.

No paren atenció en que la Doctrina Cristiana—com totes les doctrines, deistes o no—té por base un gran fons de bondat i succeeix repetidament que gran munió dels que aparenten ser-ne fidels, practiquen actes del séu ritual amb una insinceritat i una desaprensió inaudites.

Ja no parlarem detalladament de l'acte de oir missa, de l'assistencia a enterraments i a funerals, etz., i d'altres actes consemblants que solament serveixen a la quasi totalitat dels que'ls practiquen, per a fer ostentació de les seves galas de vestuari o, si es tracta de gent humil, per a simular una devoció que no senten però que'ls otorga la consideració d'una familia catòlica que'ls protegeix posem per cas.

Què direm també d'aquestes Juntes Catòliques de Dames i «Roperos» de Nostra Senyora, que no sigui lo que llealment, en pensem: això és, que no poguent resistir la inercia que'ls consum com és corrent en mólta gent de posició, cerquen afanyosament una tasca en que acollar les seves sobrants de energíes i escolleixen, aquesta tant vistosa i que tant afalaga les llurs vanitats femenines d'organitzar un servei pompós de caritat als pobres.

Com que no és de «bon tò» que elles amb elles es donguin cita al café, com els séus senys marits, per a passar l'estona platicant sobre els temes de més actualitat, se nomenen de Junta i amb aquest pretext poden celebrar les seves reunions on exhibir les seves toilettes—i «de passada»—fixéus-hi bé!—de passada»—pendre acords benèfics pertinents al fi de la agrupació.

Però vaja no siguem durs amb les piadoses senyores de referencia i pensem que així com serveixen els fems per a fecondar roses i les fibloses per a fer la mel, igualment són útils aquestes Juntes Catòliques, per afavorir, en poc o en mólt, a les classes desheredades; encara que sigui practicant el bé per a proporcionar-se un goig íntim, com se el proporciona el bordegaç que va a tirar llonguets a l'elefant del Parc.

I si les regnes de la societat humana están en mans de l'aristocracia i és ella qui aferma el predomini de la religió catòlica, sobre tota doctrina lliberal, qui s'atreveix a declarar-se en pugna amb el poder de les classes elevades? Qui és capaç de l'heroisme, del gest rebeld, anárquic, de tombar-se contra la corrent? Vetaquí, demostrat, com l'esforç que representa mantenir anti-catòlic, tota la vida, ajupeix al dosser del catolicisme, a persones que no'l senten.

I per aquest fet, s'arriba a la comprensió d'aquella insinceritat criminal, de que haviem fet esment primer, i que s'observa mantes vegades en el transcurs de cada dia, entre individus que passen por bons creients.

No veieu homes francament nocius pels séus consemblants, que han sembrat sempre discordies i sofriments al séu entorn? no veieu usurers, avars o grans explotadors que, rastrerament, xuclen l'existencia de les seves víctimes? no veieu mullers deshonestes qui practiquen l'adulteri i pares de família, en eterna disbauxa i grans defraudadors de Corporacions públiques, que són considerats tots ells, com a perfectament catòlics?

I podem creure, formalment, que tota aquesta gent, pel sol fet d'anar-se a confesar sovint, quedi absolta dels séus pecats imperdonables, encara que reincideixin sovint?

Perquè fixeu-vos en que mai cap gran malfactor, per crims que hagi comés durant la seva vida, ha deixat d'obtenir el perdó de Déu cada vegada que l'ha sol·licitat del sacerdot, tot arrepentint-se, cada vegada, del séu enutjós passat.

I vaja! que cap religió hauría de poguer admetre en son sí, al ser que comet totes les maldats que'ls séus perversos instints li aconcellen, tot refiant-se de que en la seva hora darrera, quan experimenti el calfret de l'agonía, cridará al ministre de Déu per a celebrar l'acte de contrició, que mólt sovint vé a ésser com una promesa de fer bé... quan ja no s'hi és a temps.

El compromís que contreu convinguem en que no l'obliga a gaire!

MIQUEL GUINART

(seguirá)

Escola Catalana d'Art Dramátic

Les funcions de demà al matí a Eldorado

Demà diumenge al matí tindrà lloc en el Teatre Eldorado la primera de les tres representacions escèniques que ha organitzat l'Escola Catalana de Art Dramàtic.

Com ja es sabut forma part de una conferencia que el Director de l'Escola En Adrià Gual donará sobre «Molière i la farsa dels metges».

La part corresponent a aquesta primera sessió te els següents extrems: «Molière i la seva obra—Afinitats entre l'obra de Molière i el nostre teatre nacional—Molière comediògraf i comediant—De l'esperit cómic a la caricatura—De la caricatura a la farsa—La farsa molieresca—La farsa dels metges—El perquè d'aquesta preferencia—De cóm la va sentir—De cóm la va desenrotllar—Senyalament dels tres períodes—El primer período: «El amor metge».

Además, en quant a la presentació d'aquesta obra, la qual tindrà lloc tot seguit després de la conferencia i a càrrec dels alumnes de l'Escola, es fan les següents advertencies:

«La direcció, s'ha proposit donar a l'interpretació plàstica de les obres representades durant aquestes lliçons, un sentit marcadament simplista, que sense recórrer a la completa abolició del decorat, recordi, no obstant, la senzillesa que caracteritzava les representacions públiques ordinaries durant l'época de l'autor estudiat.

Ço que aleshores era manca d'elements, i les més de les vegades d'elements pecuniaris, avui sembla aprofitable en bé del major resorgiment de la figura escènica, damunt del just tó i ambient que se li faci indispensable, sobretot en obres com les que tractem d'interpretar' en les quals el diàleg domina damunt tot altre element».

Comentari de la guerra

Qüestió de nervis?

Un diari local insertava ahir un radiograma de Berlin relatant una entrevista del corresponsal de l'esmentat diari en el front alemany amb el mariscal Hindenburg. El famós capdill ha parlat, amb un xic d'enfemisme, i està clar, ha parlat «en vistes» a la galería neutra que som els no beligerants. El paragraf final d'aital radiograma transcriu unes paraules de En Hindenburg que valen la pena de ésser repetides car son un model de «humor» teutònic i la «morgue» germànica. Ha dit Hindenburg, segons el senyor Dominguez Rodiño:

«Als començos de la guerra vaig dir en certa ocasió que els nervis serien els que decidirien. Avui vot dir-ne el mateix, i amb més raó que mai: confiant en els nervis del poble alemany estic jo en el meu lloc i me preparo per al darrer i decissiu período de la lluita sens vacil·lació de cap mena, ja que el poble alemany no ha d'abandonar ni a son Emperadors ni a sos guíes.»

Hindenburg al·ludirà sens dupte a la resistencia flemática de la rassa alemanya, a la serenitat necessaria a to un poble per a soportar els desastres, a la calmosa confiança en un demà... Hindenburg pot anar parlant de nervis quan els estomecs comencen a sofrir... Telegrames d'origen neutral ens parlen ara mateix de desordres a Berlin, on la població saqueja les tendes de queviures, i d'una manifestació de 5,000 dònes pels carrers de Dusseldorf, les quals desfilaren en tò agressiu pels carrers cantant cançons revolucionaries i demanant pà... I no eren dònes solament, les que manifestaven, sinó soldats de la «lansturm», que oblidaven la disciplina.

Qüestió de nervis?—No, senyor Hindenburg, Qüestió d'estòmec, de miseria, de impotencia. A la «flema» germànica, pel demés, la venç i la vencerà sempre la «flema» britànica, ara reforça a per la de tot un poble de cent milions d'habitants.

Qüestió d'estòmec, sí: I si els nervis aconsellen al poble que no abandoni a sos guíes i que segueixi tenint fé en l'Emperador, l'estòmec no pot pas ésser sempre del parer del seny... I la fam, com diem a Catalunya, es mol mala consellera.

X

LA POLITICA

PASSEM per un nou moment emocional, determinat per les espurnes de la guerra que'ns arriben sovint i ben intenses, malgrat el neutralisme del govern espanyol. El pais ha passat per tres o quatre d'aquests moments emocionals en mig de la gran guerra, i sempre dels mateixos n'ha sortit amb el manteniment de la tranquilitat referent al conflicte exterior. Però ja és sabut que la paciencia—si d'ella tan se n'abusa—s'acaba; i bé podria ésser que aquest cop el govern espanyol no pogués tolerar ja més les insistents picades que té rebudes damunt séu, com no les toleraría de qualsevol insect amoinador que se li passejés continuament per la casa.

La gent es pregunta què passarà, què dirà aquesta nota espanyola que'l Govern envia a Alemanya per a protestar d'un nou torpillament de vapor a mida arbitraria. Nosaltres mai ens hem significat alarmistes, i volem continuar amb la nostra serenitat, però la evidencia ens diu que alguna repercussió han tingut per a Espanya les rescents intervencions guerreres dels Estats Units, Cuba i Brasil. Hi ha davant nostre l'espectre de la paralització de bona part de la nostra industria si com pot ocórrer queda interrompuda la importació de cotó i la exportació que's fa a Cuba i el Brasil. Aquesta paralització extendrà encara més la fam pels pobles d'Espanya i no es pot pas ésser optimista de que la gent famolenca pugui resistir més la dura prova per què passa des de fa prop de tres anys.

Espanya es troba sense vaixells per a cobrir el buit que pugui ocasionarnos la falta de viatges que realitzin vapors nord-americans. Pel mateix Govern sabem que una sisena part de la nostra marina mercant ha estat enfonçada pels submarins alemanys. Això sol demostra que encara que Alemanya, com ha fet públic per mitjà de llur embaixada, respectarà les linies de navegació americanes, ens trobem fallats de vaixells per a poder realitzar aquells viatges amb la deguda amplitut.

En pocs dies Alemanya s'ha vist aixecar contra d'ella uns quants nous enemics. Llurs procediments terroristes semblen indicar el desig de que tothom es giri en contra d'ella per a poder fer la pau de manera més honrosa. Podrà Espanya continuar amb aquesta situació pacífica, quan l'amenaça la falta de carbó, la falta de materies per a fabricar, i la interrupció d'una exportació considerable?

Tal vegada es fassi precis adoptar una actitut més enèrgica i arribar, inclòs, a la ruptura diplomática amb Alemanya, amb qual mida ens restituiriem de lo perdut en vaixells i adoptariem la posició digna que'ls moments critics requereixen.

Cal sapiguer regonèixer la situació actual per a afrontar amb serenitat

els esdeveniments que puguin resultar de d'aquest moment emocional per què passa novament Espanya.

* * *

Intermazzo feminista

La senyoreta Raukin, ocupa un lloc en el parlament americà. I la senyoreta Raukin quan se va promoure la votació va dir en veu ennuegada i ploricona: Jo ve voldria donà un vot favorable al meu país, però no puc votar la guerra.»

Unes paraules inversemblants de miss Raukin varen ésser interpretades no com una abstenció sinó com una oposició a la beligerancia.

Aqueix episodi del feminisme polític ens havia preocupat una mica, però com a detall esporàdic d'una ànima femenina no'ns podia pas dur a sostar premisses de caràcter general ni a treure conseqüencies d'aquest fet que no té més que una importancia purament individual i molt restricta.

Però don Mariano de Cavia que resulta cada dia més un pallasso de l'erudició, aboca sobre les paraules de la diputada Raukin unes vulgaritats il·lustrades, que essent molt irreverent pel drama íntim que podia molt bé com guiar-se en aquella ànima que a més de política era de dòna molt sensible, constitueixen també una injusta alegació contra el feminisme.

Que la dòna és sentimental, és tan cert com que molts homes són sentimentalíssims. I si el senyor de Cavia en lloc d'escriura «Chácharas», estudiés una série de problemes que cap periodista per «academisable» que sigui pot desconeixer, arribaria a convencers de que'l sentimentalisme es com genit en els dos sexes, i de la mateixa manera que en un altre ambient el senyor Cavia no hagués pot-ser tirat per periodista, pot-ser també la senyoreta Raukin canviant les circumstancies de la seva vida, hauria deixat d'ésser sentimental.

Tota aquella erudició de «Zapaguilda» de los «Cortes de Cádiz» i de «Le Matin» podia molt bé haver-se-la estalviada el celebrat tauromac, si sapigués que un dels principis fonamentals del feminisme que és a la vegada la seva aspiració més ferventa i feconda estriba, absolutament en assolir el canvi de existencia social de la dòna.

Per què es obvi que la dòna no desplegava totes les potencies de la seva ànima exquisida mentre estigui sotsmesa a tots els jous i a totes les influencies ancestrals.

Per quins sets sous aqueixos escribents brillants de la cort, s'obstinen en parlar de afers que no coneixen ni remotament? Es senyor de Cavia, per exemple, tant desgraciat quan s'ocupa de sociologia, és admirable en aquel's llibres tan pintoresos com «De reflón», de «Pitón a pitón», etz.?

Diada Pi i Margall

Per a tractar de la gran festa cívica amb motiu de la Diada an En Pi i Margall; están convocades per a demá diumenge a dos quarts de quatre de la tarda, al Casal Republicá Federalista, Ronda Sant Pau, 44, principal, totes les entitats del districte.

«La Nació»

El sumari del número 90 de «La Nació», setmanari socialista catalá, és el que segueix:

Acaparaments i acaparadors. Contra la sèt d'or. Grans projectes, grans il·lusions, per En R. Foix; La llar de l'obrer, per En Feliciá Agudes; Les hores santes de l'oprobi: Comentaris, per En Ramón d'Alentorn; La vida del obrer en la comarca del Ter, per En J. Comaposada: Ave Cèsar!, per l'Albert Costa; La Revolució russa i l'independencia de Polonia; Al vol: Antipolítiques; L'actuació obrera: Els conflictes socials; «La Nació» als séus llegidors; Noves.

L'estudi del moviment de «La Commune», d'en Jordi Bourgin, segueix publicant-se en folletó.

Discordies republicanes

Quan els republicans de Madrid acordaren rebutjar a les hostes del senyor Soriano, nosaltres posarem a la insólita actitut un comentari franc i sincerissim.

El nostre vot en aqueix afer era ben valable, perquè anava garantit al menys d'una imparcialitat absoluta, car els afers madrilenys en lo que tenen de locals i de personalistes está clar que no ens interessen gens.

Es altament comic veure com els republicans cerquen en els averanys bèlics un motiu de discordia. I es dolorós que fins després de l'Assamblea republicana i del projecte d'una Federació s'enfonsdixin els rezels, les males passions i augmentin els equivocs llamentables.

En la qüestió lucrativa del criteri sorianista no hi entrém ni hi surtim pas, perquè es aqueix un afer tan aleatori que no admet apriosismes i per altra banda ja l'interessat se n'ocupa prou bé de la defensa seva.

Lo que hem de remarcar una vegada més es que no hi ha ningú que tingui dret a donar un sentit d'apreciació determinada a la qüestió beligerant, des de un punt de vista de republicanisme. El senyor Soriano i qualsevol altre ciutadá d'Espanya té un dret absolut i invulnerable a opinar sobre la qüestió internacional lo que millor li sembli.

No hi ha ni pot haver cap Comitè ni camarilla republicana que pugui fixar els graus de francofilia necessaris per a merexer bé de la República.

Oportunament remarcárem la diferent manera d'apreciar determinats punts diplomátics entre socialistes i republicans. L'orgue dels socialistes espanyols al comentar la nota de França contestant a les proposicions de pau dels imperis del centre, va mostrar una disparitat absoluta en mantes afirmacions de l'esmentat document. Malgrat això no es feu amb els socialistes lo que s'ha fet amb el senyor Soriano i els séus correligionaris. Nosaltres creiem que el dret d'opinió que s'ha concedit als socialistes pot otorgar-se també als sorianistes. Perquè ni els uns ni els altres han vulnerat amb això, cap dogma democrátic.

La carta que hem aludit del senyor Soriano, es com segueix:

«Unos señores, que sin duda tienen el encargo de ofenderme y discutirme a toda hora (y ya se descubrirán muy pronto sus móviles), irritados por el éxito que mi campaña en favor de la neutralidad viene logrando, encolerizados porque España no es arrastrada a la guerra, prorrumpen en injurias a toda hora... Cuando fundaron un semanario para insultarme y mis amigos preparaban otro, «Los Vándalos», se lo prohibí, en bien del decoro público. Mil veces, después, requerí a la armonía entre los republicanos: propusimos el señor Castrovido y yo, con los socialistas, que se reuniera al Comité de Conjunción para que se resolvieran nuestras diferencias. ¡Inútil todo! ¡No conviene ello a un sindicato de individuos que se proponen únicamente el escándalo republicano!

Yo no tengo más paciencia. Ante las calumnias que me lanza [illegible] conjunto de personas desconocid[illegible] e i[illegible] flotantes, o harto conocidas por su pasada vida, y que se cobijan para injuriarme en la Federación Republicana, nacida para perder elecciones, he decidido llevar hoy mismo a los Tribunales, por injuria y calumnia, a los firmantes del documento que aparece inserto en «El Liberal». Ya que se desea claridad, ante los Tribunales podrán aclarar cuanto gusten los honorables firmantes de ese documento. Ya que lo desean, y a pesar de mi protesta, en mi hallan desde hoy al de siempre. Vamos a saber quién es cada uno y como vive. A mí la política todo el mundo lo sabe, me ha proporcionado sinsabores y sacrificios. Vivo sobradamente de mis rentas y de mi patrimonio. No necesito explicarme. Veremos si los demás pueden probar esto. Y puesto que se desea el escándalo, venga, y pronto».

La intervenció cubana

L'entrada en la guerra de la República de Cuba ha fet dir als esperits germanòfils que aquesta intervenció ha estat imposada pels Estats Units. Això equival a dir que'l poble nort-americá desitja l'esclavatge dels demés pobles de l'Amèrica. Sobre d'això molt s'en ha parlat, però en realitat ben poques coses s'han afirmat que puguin tenir-se per certes.

La recent intentona de revolució cubana, sens dubte que ha estat motiu de malentesos com el que ara ens donen a compendre els germanòfils. Però nosaltres creiem que l'intervenció que en ella va tenir els Estats Units és justificada perquè no creiem motiu per a una revolució; una disparitat de criteri polític, ja que això hauría convertit Cuba com el Mèxic.

Pel contrari que diuen els germanòfils, entenem que la intervenció de Cuba en la guerra demostra un fet essencialment autonomista. Cuba s'ha sentit identificada amb En Wilson perquè aquest defensa els drets de les nacionalitats i d'això Cuba no en pot dubtar perquè als Estats Units deu llur independencia.

Així, donos, la influencia que'ls Estats Units han exercit a Cuba és benefactora per què ha estat la base d'una intel·ligencia espiritual que a ben segur no s'hauría conseguit si la República sud-americana s'hagués trobat en mans d'Espanya. I és que hi ha la evidencia de sempre, que'ls pobles que deuen la seva llibertat a un altre poble, resten fidels a llur lliberador. Cuba, doncs, esdevinguda lliure pels Estats Units, es posa ara al séu costat perquè hi ha l'unanimitat de pensament de com s'ha de governar un poble, la qual cosa no va poguer conseguir Espanya en temps de la seva dominació pels séus desencertats procediments que eren l'enemistat en comptes d'aproximació.

Emigració... i altres herbes

Fará cosa d'una setmana que, tot cofoi i satisfet, el governador civil d'aquesta «Insula», senyor Morote, manifestá als periodistes que, a la fi, havía pogut desenredar la complicada troca de l'emigració clandestina, afegint que, a no trigar gaire, coneixerfem interessants detalls que mourien gran rebombori a causa del nombre i condició de les persones que apareixíen embolicades en l'escandalós afer de l'explotació de què són víctimes els pobres emigrants.

Dia darrera altre, nosaltres, qui hem combatut d'una manera implacable el vergonyós i repugnant tràfic de carn humana, hem esperat amb veritable delit aqueixos detalls. I, a l'últim, després de fer-nos-la paladejar cada dia sense que poguéssim tastar-la, ens fou entregada, abans d'ahir, una nota oficiosa en la qual devíem llegir lo promés pel senyor Morote. La repassárem totseguit, amb avidesa, de cap a peus i... rès, no's diu en ella rès, gairebé, de sensacional. El part de los muntanyes... Tot plegat aigua calenta, com diem aquí.

La nota en qüestió—que no traduim perquè conservi millor son regust oficialesc — comença així:

«Por elemental e inexcusable deber del cargo y por haber pertenecido al Consejo Superior de Emigración, donde pude estudiar este problema, vengo ocupándome constantemente de asunto que tan singular cuidado requiere de las autoridades, y puedo asegurar que no hay aumento alarmante en el movimiento emigratorio.

»Lo que pasa es que éste, en razón a las circunstancias, es actualmente objeto de mayor atención por parte de la Prensa, que hace bien en estimular a los gobernantes para que pongan los remedios posibles a limitar y contener la emigración, aunque algunas veces el estímulo se exceda y se convierta en crítica notoriamente injusta por la tradicional preocupación tan española y tan lamentable de que el Gobierno es culpable siempre, porque se pretende que sea omnipotente y haga en España lo que en otros pueblos más ricos y poderosos no puede lograrse».

No s'afirma, en el troç que acabem de transcriure, que'l Govern és de pasta d'«agnus» i que és un bon noi incapaç de cap malifeta, però, vaja, ben poc se n'hi falta!

Seguim:

«Las dificultades que hoy ofrece la emigración a las Repúblicas americanas han derivado parte de aquella al país vecino, a Francia, y esto hace que el éxodo de los trabajadores resulte más visible y provoque mayores protestas, a las que no contribuye poco la pasión que ha despertado la guerra.

»El daño, más que en la emigración por sí, están en los estímulos y en las artes que suelen provocar y explotar el movimiento emigratorio. Procede éste, principalmente, de la provincia de Almería, donde la paralización de las minas y la dificultad de exportar sus producciones, como, por ejemplo, lo uva, han creado una grave crisis económica; Castellón, Valencia, Murcia y Alicante, donde causas análogas producen iguales efectos, y de esas regiones proceden la mayor parte de los emigrantes.

»Nadie puede negar, sería indigna hipocresía desconocerlo, que la falta de trabajo provoca la emigración, pero tampoco es lícito ocultar que estimula y fomenta el movimiento emigratorio la industria execrable de los reclutadores, que con fantásticas promesas de beneficios y que con engañosas informaciones de extraordinarios bienes, seducen a gran número de españoles y les explotan indignamente.

»Contra esa industria es forzoso luchar, por dos razones: porque no basta que el Gobierno promueva obras públicas y ofrezca trabajo, si hay gentes que deslumbran a la masa obrera con supuestas y extraordinarias ganancias fuera de España, y porque los reclutadores actúan principalmente sobre la emigración clandestina, defraudando a los trabajadores y facilitando la salida de los que pendientes de obligaciones legales, no pueden pasar la frontera.

»Sin una gran injusticia no es posible negar que el Gobierno dedica al fomento de las obras públicas todos los medios y recursos que le otorgaron las Cortes. Algo y aun mucho tienen también la obligación de hacer las Diputaciones y los Ayuntamientos, y es de desear que los capitales particulares no permanezcan inactivos y se empleen en producir trabajo y riqueza nacional.»

Tot lo copiat está força bé. Per a arribar a algunes conclusions s'han d'acceptar premises, com la del foment, per part del Govern, d'obres públiques i oferta de treball, que són en extrem discutibles. Amb tot, diguem novament que tots aqueixos paragrafs són eloqüentíssims i sòlids. Però en ell no's fa altra cosa que repetir ço que tothom sab des de temps immemorial.

«Por lo que a mi toca—continúa, en la nota, el governador—persigo a los industriales que explotan al emigrante, y a diario se imponen crecidas multas y se lleva a la cárcel a muchos reclutadores, y en este punto he de proceder con toda severidad y sin contemplaciones de ninguna clase.»

També és veritat, això. I, en aquest punt solament hem de lloar al senyor Morote, la tasca del qual com a governador consideraríem quasi com a excel·lent si no fós perquè guarda encara massa contemplacions per a determinades persones que sembla tinguin establert un terrorisme especial per a espantar als governadors que se'ns envíen de Madrid.

Finalment, manifesta el senyor Morote:

«Acabo de recibir una comunicación de la Comandancia de la guardia civil, acompañándome acta de denuncia formulada por seis obreros, que reclutados en una provincia del litoral andaluz con ofertas de grandes colocaciones, fueron traídos engañosamente a esta ciudad y se les condujo después cautelosamente a un pueblo de la frontera, donde se reunieron con otros grupos de trabajadores igualmente reclutados, pasando de unos a otros explotadores, cada uno de los cuales les iba sangrando el bolsillo, hasta dejarles sin recursos, por lo que muchos de ellos decidieron retroceder y tuvieron la fortuna de encontrar trabajo en varias fábricas de pueblos de esta provincia.

»Como la denuncia es formal contiene cargos concretos, cita nombres y ofrece medios para depurar responsabilidades, he dictado sin perder momento la resolución oportuna para instruir expediente gubernativo y requerir al propio tiempo la actuación de los tribunales, pues un castigo ejemplar en estas materias puede evitar que siga actuando a mansalva gentes sin escrúpulos de conciencia, que estafan inicuamente a los trabajadores induciéndoles a la emigración para despojarles de los recursos que allegaron a costa de las mayores privaciones.

»Por hoy no puedo ser más explícito ni citar nombres, por razones de prudencia y para que no encuentre obstáculo ni entorpecimiento la acción de la justicia.»

Hem arribat al cap-d'avall i estem, com qui diu, igual que abans. Nosaltres, una mica enterats, farem saber als nostres llegidors que, segons els informes que tenim, la denuncia d'aqueixos obrers, feta en un poble de la comarca de Berga, es refereix en molt bona part a individuus de la policía qui estaven en combinació amb agents reclutadors d'obrers i amb una agencia d'emigració establerta a Andalusía. Per aquest motiu, principalment, no pot, potser, el senyor Morote, ésser més explicit ni citar noms.

I ara vénen les «herbes» a les quals ens referim en el títol d'aquestes ratlles: Sempre várem creure que'l dia menys pensat passaría quelcom que mouría soroll, siga referent a l'emigració, siga referent a l'espionatge alemany en les comarques de Manresa i Berga. Les continues notes de detenció d'emigrants pel senyor Moreno, inspector a la ciutat del Cardoner, mai ens semblaren altra cosa que un solemne «camelo». Una vegada, un agent reclutador ens deia: —Vingui amb mi, si vol, a fer un viatge per la línia del Nord i per la de Manresa a Berga. Veurá còm a mi, per exemple, em detenen totseguit si acompanyo tant sols a quatre o a cinc individuus, i contemplará còm, en canvi, passarán lliurement altres agents reclutadors amb més «mercancía» i que anirán inclús en el mateix tren que nosaltres.— Sabem además qui és el senyor Moreno i sabem qui és el senyor Lozano, inspector a Berga. Recordem perfectament les relacions que sostenían amb un tal Clavijo i la causa de que se'ls traslades fóra de Barcelona. I l'amistat que'ls uneix amb un delegat de policía molt popular entre les artistes de café-concert i molt conegut pel cónsol alemany. I, inclús, sabem que aquest nou don Joan i el senyor Oliveras, delegat al Port, són també bons amics. Tot lo qual, enllaçat en forma convenient explicaría—lo que són les coses!—más d'un torpillament. Però, deixarem per a un altre dia el contar això i altres «menudencies». No tenim, avui, espai ni temps.

Per a acabar: Es veritat que'l citat senyor Lozano marxá dies enrera precipitadament a Madrid pretextant l'estat delicat de salut de una persona de la seva familia que és morta ja fa dos anys?

Conferencies a Badalona

El diumenge a les quatre de la tarda, el regidor nacionalista republicà de l'Ajuntament de Badalona, don Francesc Estruch, donará una conferencia a la Joventut F. N. Republicana d'aquella ciutat, en la qual desenrotllará el tema: «La moralitat dels partits, com a condició indispensable per a la regeneració dels pobles».

Anants i vinents

Marxaren abans d'ahir a Madrid el diputat a Corts don Manuel Portela i el comte de Lavern.

El mateix dia es trasladaren a la Cort per a juntar-se amb En Cambó i anar plegats a Sant Sebastián, els senadors senyors Vallés i Pujals i Garriga i Massó, el diputat a Corts senyor Morera i Galicia i el secretari de la «Lliga» senyor Agulló.

—El quefe dels radicals senyor Lerroux arribá ahir de Madrid. També vingueren de la capital espanyola el senador don Pau Martínez Pardo i el diputat a Corts senyor Albornoz.

—El diputat a Corts senyor Santa Cruz sortí ahir al matí, en l'exprés, cap a Valencia.

—En l'exprés de França arribá el diputat a Corts don Lluís García.

—Els germans Quintero es troben a Barcelona.

ECOS

LEGIM en les columnes d'un confrare: «El Municipio de Amsterdam acaba de adquirir en una Exposición de arte francés celebrada en aquella ciudad una pintura de Renoir y otra de Pissarro. Y de la Exposición celebrada en Zurich por los artistas franceses, ha sido adquirido por suscripción popular otro Renoir, des[illegible]do al Museo de esta ciudad suiza.»

Ara a Barcelona vindrán obres dels més excelsos artistes. Tol·lerarem els barcelonins que tornin a França? No n'hi ha prou amb que l'Ajuntament acordi una consignació per a adquirir obres. Es precís que's faci més: que les entitats culturals i artístiques cooperin també adquirint obres, organitzant festes i fent recaptes per a l'adquisició de les teles admirables.

Pensem i avergonyim-nos de que per Barcelona han passat, fa pocs anys, Renoirs que estaven marcats a 7.500 pessetes... I varen tornar a França!

* * *

ALTRES vegades hem elogiat com se mereix l'obra cultural i deportiva que ve realitzant aquest benemèrit Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria.

Primer fou un club de futbol, que's classificá envejablement entre els de segona Lliga l'any darrer. Després el Campionat de Rem, un dels éxits més grans que's registren entre les proves deportives celebrades a Catalunya. Ara el Centre ha organitzat per al 22 d'aquest mes el Campionat de Catalunya de Pedestrisme (10 kilómetres). Entre els elements deportistes hi ha un gran entusiasme per aquesta prova que será un éxit més a afegir als ja obtinguts pel Centre.

Escau un elogi per a la benemèrita entitat pel gust artístic dels cartells anunciadors de les seves proves deportives.

* * *

SEMBLA que per fi l'espectacle més bell dels espectacles podrá ésser admirat pel públic de Barcelona.

Segons noticies que avui se'ns transmeten la visita de Wasław Nijinski i d'Anna Paulowa a Barcelona es cosa propera.

Madrid, San Sebastian han tingut ja ocasió de veure representats en els séus escenaris els más admirables ballets russos. Barcelona encara no... En materia de sumptuositat escénica no hem passat de les Audicions Graner i d'aquella cadira gòtica de la «Lucrecia» peça capdal del mobiliari del nostre Liceu.

Sien vinguts en bon hora els ballets russos, la més pura manifestacions de l'art escènic, en que la bellesa no es sacrificada a una llógica pedestre al alcanç de totes les digestions ni a un prurit de trascendentalisme barroer...

Els mestres sastres

Per a commemorar el 41 aniversari de la fundació de la Societat Mutua de Mestres Sastres «La Confianza», dijous a la nit se reuniren en fraternal banquet, en la «Maisón Dorée» prop d'un centenar d'associats.

Durant l'acte, regná una franca alegria i cordialitat entre els comensals.

El menú sigué molt ben servit.

Presidí la taula, el president de la Societat don Jesús Carrera, que tenía als séus costats als senyors Moreno i Sanchez, vinguts expresament de Madrid en representació dels mestres sastres madrilenys; al senyor Gallart, de la Cambra Industrial, en representació d'ella i del séu president, don Lluis Ferrer i Vidal; al senyor Oller, fundador de la Societat; al senyor Grau, metge de la Mutua de Sastres; als senyor Montanyá, Mora, Germá, Guitart, Bach, i altres quins noms no recordem.

Al destapar-se el xampany es llegiren un gros nombre d'adhesions; les de les societats de sastres de Palafrugell, Figueres, Saragoça, Valencia i Madrid, foren rebudes amb gran entussiasme.

A continuació parlá el senyor Carrera que en eloqüents paragrafs, saludá als presents, tenint frases d'afecte per a tots, i aludint al Congrés de mestres sastres espanyols, tingut darrerament a Madrid, exposá el séu fervent desitg de que d'ell en neixi la Federació de sastres d'Espanya, veritable llaç de germanor dels artistes de estisora i agulla, en profit de patrons i obrers, acabant el séu magnific parlament amb un ¡visca les regions espanyoles!

El senyor Moreno, llegeix unes ben escrites quartilles de remerciament, per les atencions de que ha sigut objecte.

Parlen també els senyors Sanchez, Gallart i Bassols, aquest en representació dels magatzemistes de panyos, i altra vegada el senyor Carrera per a agraír les paraules d'afecte, que per a ell i la Societat que presideix, han tingut els guins han parlat.

Tots els oradors sigueren sorollosament aplaudits.

En resum, una festa de la que sortirem tots forsa contents.

M.

Centre Autonomista de Dependents del Comers i de l'Industria

En la vetlla d'avui dissabte, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria, serà obsequiat amb unes quantes Chansons per els cantaires del Chor Infantil Mossen Cinto els quals, en la nit de camarelles, no pogueren sortir a conseqüencia del mal temps.

Per a rebrer l'obsequi dels petits orfeonistes es congregaràn bon nombre de socis i llurs families en el Saló d'Actes del Centre.

—Al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria, dilluns vinent, dia 16, a les deu de la vetlla, s'hi progectaràn interessantissimes pelícoles de guerra, algunes de elles relacionades amb els darrers aconteixements.

La sessió constituex un obsequi de la Cambra Sindical de Cinematografia francesa als socis del Centre i llurs families, els quals per a assistir-hi hauràn de presentar el justificatiu corresponent.

A. ROVIRA VIRGILI

El Nacionalismo Catalán

SU ASPECTO POLITICO, LOS HECHOS, LAS IDEAS Y LOS HOMBRES

Un volum de 320 pàgines

PREU: 3 pessetes

De venda en totes les bones llibreries

EDITORIAL MINERVA S. A.

Aribau, 179 Barcelona. Tel. G. 27

NOTICIES

AJUNTAMENT

Ha sigut presentada en l'Ajuntament una instancia per varis propietaris i vehins del Passeig de Gracia i Granvía Diagonal, en sa confluencia, recordant que amb ocasió de col·locar-se la primera pedra del monument a Pi i Margall, presentaren una anterior instancia, resolta favorablement per la Corporoció municipal, sol·licitant que no's coloqués valla ni cap obstacle en el recinte destinat a dit monument fins que la recaudació total de l'import del mateix permetís realitzar rápidament les obres sense molesties per al públic i vehins, ni perjudici de la visualitat en lloc tan cèntric i concorregut; i que hàvent-se enterat dits propietaris i vehins de que'l dia 29 del corrent es projecta celebrar una festa en el lloc de l'emplaçament del monument i empendre immediatament les obres del mateix, per a quin acabament no está encare recaudada la quantitat total pressuposta, reiteren el preg que dirigiren a l'Ajuntament en l'esmentada anterior instancia i que's compleixi l'acord consistorial recaigut en la mateixa.

—De les 24 parades fixes per automòvils de plaça [illegible]quina subasta va celebrar-se ahir, tres van quedar desertes, havent sigut adjudicades les restants pel tipo de la mateixa. Fou presidida pel Tinent d'Alcalde senyor Rovira.

Avui, dissabte, a les 11, s'efectuará la subasta dels 7 llocs restants amb 20 automòvils.

—Per indicacions del Tinent d'Alcalde del Districte V, senyor Andreu, la Comissió de Foment ha acordat que's procedeixi a la necessaria reparació de la cloaca del carrer de Santa Elena que ofereix imminent perill d'enfonçar-se al trànsit dels carros per l'esmentada via pública.

Igual determinació s'adoptá respecte a la cloaca del carrer d'en Roca, donant-se a l'efecte les oportunes ordres al Quefe de la Secció d'alcantarillat.

—Avui es reunirá la Ponencia de Mercats per a tractar de les legalitzacions d'uns 80 puestos de venda del Mercat Central de Gracia, als que falta dit requisit.

—L'Oficina municipal de serveis vials ha comunicat a la Comissió de Foment, tindre a sa disposició, per haver-ho acabat, el replanteig de les obres de pavimentat del carrer Menéndez Pelayo, avans Torrent de l'Olla, en el trajecte que medeix entre els carrers Descubriment i Travessera de Dalt, en virtut de lo que'l contratista d'aquelles obres pot començar les mateixes.

—La Junta del Monument a Pi i Margall invita als contratistes d'obres per a que ofereixin preus per a les de excavació dels ciments de l'esmentat monument.

Les proposicions podrán ser presentades fins el dia 20 del corrent, de 11 a 1, tots els díes feiners, en les oficines municipals d'alcantarillat, situades en l'ex-vaqueria del Parc, on están de manifest les condicions técniques i econòmiques que regirán per a les obres.

GOVERN CIVIL

Han sigut detinguts, per dedicar-se a la recluta d'obrers per a l'extranger, els individuus Josep Montes Nos Camps, Antoni Llosa Guerrero i Vicens Palau Sellés.

A Girona foren deturats sis obrers que, procedents de Tarragona, intentaven internar-se clandestinament a França.

—S'han aprobat els documents de l'expedient de valoració dels terrenys necessaris per a la construcció del ferrocarril de Guardiola a Castellar del Nuch.

—Conferenciaren ahir amb el governador civil, entre altres persones, el senyor Ferrer-Vidal, els alcaldes de Badalona i Granollers i el senyor Mons.

—El senyor Morote comunicá anit als periodistes que havia imposat sis multes de 500 pessetes a tantes altres endavinaires d'aqueixes qui es dediquen a enganyar incautes.

—Seré en alta's coses tan sever com em sia possible—afegí el governador—puix no és alt a la tasca que m'he imposat, que vinc ja realitzant i que continuaré.

—I no's podríen imposar igualment multes a les persones qui es fien de sonàmbules i endavinaires?—preguntá, amb molt acert i mig rient, un company.

Nosaltres creiem que fóra també aquest un bon remei.

EL TREBALL

La Junta del Sindicat de l'art fabril i textil «La Constancia», ha publicat, amb el titol «S'ha aixecat la suspensió», una fulla, la transcripció de la qual se'ns prega, i que diu com segueix:

«Van passant les circumstancies que amb motiu d'una Assamblea, celebrada a Madrid, de delegats obrers regionals per a tractar dels problemes del treball i subsistencies, determinaren a l'incapacitat Govern espanyol a sospendre part de la constitució, clausurar els més importants organismes obrers i detenir als delegats assambleistes, demostrant així al poble que, si bé ha fracassat en el problema del pa, no's pot pas queixar de la histórica llibertat (?) d'aquell.

»Vingué la repressió i els nostres governants, ja satisfets, respiraren. Tant és així, que fins es mostren magnànims (?), posant en llibertat als delegats obrers empresonats i aixecant la sòspensió d'alguns Sindicats i Federacions del Ram, el Sindicat de l'art fabril «La Constancia» entre ells.

»Torna, doncs, nostra coleetivitat a la vida, a lluita, encara que amb certes restriccions que segurament imposará un Govern acobardat i fracassat. Malgrat la sespensió; malgrat la gran confiança, que dominava en els salons del Foment de l'Intriga Nacional de que aquestes anormals circumstancies aixafarien per a sempre «La Constancia», ara ressorgeix, aquest organisme, més potent i més disposat que mai a transformar la inicua situació de la esclava del taler.

»Companyes i companys fabrils! Pensem tots en els beneficis que'ns reporta a hores d'ara la nostra unió. Pensem en les vagues parcials que hem guanyat i amb la que continúa l'explotador Geroni Campañá en la qual obtindrem també la victoria, i més que interar-lo l'estimarem, al nostre Sindicat.

»Seguim, per tant, el camí que'ns hem traçat. Lluitem, pel mitjà de nostra unió sindical, contra el capitalisme explotador; però, no oblidem la escola, puix amb ella vencerem la ignorancia, i així, forjant cervells en l'esclusa d'una ensenyança natural, és còm fonamentarem el nou ordre social del demà, dintre el qual no podrà subsistir l'estat d'explotació i despotisme actual.»

ESPECTACLES

L'obra de Max-Bembo que té a llur cárreg el teatre i cine de nens, celebrará avui dissabte, a la tarda, el según festival al qual assistirán i cooperarán distitgides personalitats i artistes.

L'acte tindrá lloc al Saló Odeón, carrer de Sans, 71 i 73.

Demá diumenge, per la tarda, tindrá lloc en el Gran Teatre del Liceo, la primera representació de l'ópera de gran espectacle «Roberto II Diávolo», que fa 29 anys que no's posaba en escena, degut a les grans dificultats que ofereix la seva presentació i el reu-

nir un conjunt d'artistes capaços de guanyar les dificultats de que está plena aquesta obra.

Aquesta vegada alcançará en el nostre primer teatre una interpretació inmillorable, servint de debut al nostre país l'eminent senyor Palet i completant el repartiment les celebrades sopranos senyoretes Nieto i Farrg i l'il·lustre baix senyor Niabetti Kormann.

Regna gran espectació per acudir an aquesta reprisa tan interessant.

MUSICALS

Demé diumenge, dia 15, a dos quarts de dèu de la vetlla s'efectuará a l'Orfeó Gracienc un concert de musica «da cámera» a cárreg dels joves artistes Hector Puig, Enric Comis i Pere Escuder, executant obres de Mozart, Häendel i Beethoven.

Además es donará l'audició íntegra del poema «Vida amorosa d'una dòna» de Schumann i «Adelaida» de Beethoven, interpretades aquestes per senyoretes choristes de l'Orfeó Gracienc.

—El vuité concert del present curs l'ha confiat la «Associació de música da Camera» a l'orquestra que la mateixa entitat te organitzada, la qual no s'havía manifestat en la nostra ciutat després del memorable concert en que prengué part l'eximi Pau Casals.

Ve ara el séu prestigi renovat amb els llorers conseguits en la brillant «tournée» realitzada per terres d'Espanya i Portugal.

Tindrá lloc el diumenge que ve, a la nit, al «Palau» figurant en el programa obres de Mozart, Gluck, Vidaldi i Mendelsohn.

—S'han publicat els programes dels tres concerts que anuncía en el Palau de la Música Catalana el famós pianista A. Rubinstein.

Comprenen les grans creacions del piano puix además de que com ja diguérem tocará En Rubinstein íntegrament «Iberia» d'Albeniz, hi figurarán en ells obres de Debussy, Rachmaninoff, Lizst, Schumbert i altres, formant respectivament les tres primeres parts dels programes els Estudis Sinfònics de Schumann, la Sonata obra 35 de Chopin i la Gran Sonata (sonata gegant) obra 106 de Beethoven.

Des d'avui ha quedat obert l'abonament en aquests interessants concerts.

—El programa del concert matinal, que'ls celebrats concertistes Costa i Durán, executarán en el matí de demá diumenge, en el Teatre de Novetats, está compost en la forma següent.

Primera part: Rondó brillant, per a violí i piano, Schumbert; Adagi i Prest, de la Sodata en sol menor, per a violí, Bach.

Segona part: Sonata en la major, Cesar Frabk.

Tercera part: Evocació, Málaga, de la «suite» «Iberia», Albeniz; «los Requiebros» de «Goyescas», Granados, pel senyor Terán; Intrata, Despians i Polodi i Allegro, Paganini Kreisler, per a violí i piano.

DEPORTS

Avui surt l'«Espanyol» cap a Madrid per jugar partits amistosos contra el «Racing» i l'«Atlético».

—El diumenge dia 22 se juga la quarta semi-final entre Castellon i Catalunya.

—Ha quedat oberta l'inscripció «Campionat de Catalunya de Pedestrisme 10 K» importantíssima prova pedestrista en la Secció de Sports i Excursions del C. A. de D. del C. i de l'I., totes les nits de 10 a 11, inscripció que quedará tancada el dia 20 del corrent.

Serán molts els corredors que assistirán a n'aquest Campionat de fora de Barcelona, donces el Centre segons el Reglament d'aques Campionat abona als concursants forasters una indemnització per a gastos de viatge de 10 céntims per kilómetre per els que's classifiquin fins el 15 lloc inclussiu.

Han sigut invitades a n'aquest gran Concurs totes les entitats deportives de Catalunya, pregant-nos l'entitat organitzadora que es donguin per invitades també aquelles que per un involuntari olvit no haguessin rebut l'invitació.

Sabem que prendrá part en la carrera algun element nou que cridará l'atenció, tot lo qual fa esperar que aquest Campionat será un dels majors éxits deportius d'aquesta temporada.

— Demá diumenge en la Secretaría del Club de Mar del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria, a les quatre i mitja de la tarda tindrá lloc el sorteig de les boies i bots en que correspondrá fer a les tripulacions inscrites la primera de les dos proves eliminatories per a concorrer al Campionat d'Espanya de rem que tindrá lloc el vinent de 27 de maig quina organització correrá a cárrec del R. Club Marítim de Barcelona.

—A les cinc de la tarda del mateix diumenge tindrá lloc la regata de iols de mar a quatre remers i timoner inter-club, categories de neòfits recorregut dos mil metres, una virada, corrent les tripulacions conforme al resultat de les eliminatories que tingueren lloc el passat diumenge,

Al iol «Hel-lenic» se li concedeix un handicap de 10 segons que es descomptarán del temps en que efectui el recorregut, per als efectes de la classificació en el repartiment del premis.

—El diumenge, a les 8 en punt del matí tindrán lloc al camp de sports del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria les quatre proves atlètiques de la present temporada que es composarán, com de costúm, de curses, salts i llençaments.

Es prega molta puntualitat als socis de l'esmentat Centre que desitjin assistir a les mateixes.

—El «Júpiter» quedará campió del primer grop.

VARIA

El Grop Excursionista Catalunya realitzará una excursió familiar a Les Planes i fonts de Vallvidrera, sortint de l'estació de Sarriá a dos quarts de set del matí.

—El Centre R. Radical del Districte setè (Franca Xica), Manso, 2, celebrará demá diumenge un ball d'orquestra subastant-se una toia i altres objectes de valor.

—Els aimants de les modernes dances, no poden pas mancar al ball per demés recomanable que tindrá lloc avui, dia 14, al Teatre Olimpo del carrer de Mercaders, 38 i 40, organitzat per la simpática Secció de Beneficencia del Según Districte.

El renomenat quintet Lloré (Tzigans) es cuida de la part musical, i un acreditat establiment de Barcelona s'ha cuidat de cercar unes toies adequades a la significació del ball, anomenat «Ball de l'amor».

Es de creure que pels atractius que'l mateix reuneix es veurá força concorregut, máxim si's tó en compte que és amb destí benèfic.

—Demá diumenge comença en la Exposició Permanent del Tibidabo el Concurs Industrial i Comercial.

La visita oficial de personalitats i premsa tindrá efecte a la primera setmana de maig en quina fetxa també es constituirá el Jurat per a la calificació.

—La Societat de Ciencies Naturals de Barcelona «Club Muntanyenc» efectuará demá una excursió científica organitzada per el Aplec Escolar de la mateixa a Santa Coloma de Gramanent, visitant l'estació prehistòrica del turó del Poble.

Hora de sortida, a les 8 pel Tranvía Plaça del Bisbe Urquinaona. Hora d'arribada nigdia.

—Per al vinent dimecres dia 18, la Secció de Literatura i Belles Arts de l'Ateneo Enciclopèdic Popular anuncía una conferencia amb la col·laboració del Secretari del Centre Excursionista de Catalunya don Timoteo Colominas, sots el tema: «Necrología sobre los claustros de Catalunya».

La vetllada estará il·lustrada amb gran nombre de projeccions.

—Organitzada pel grupu excursionista L'auba, es celebrará demá diumenge una excursió a Sitjes en commemoració del primer aniversari de la mort d'En Josep Sararols president que fou de dita entitat.

A dita excursió assistirá una representació del centre amb bandera i bon nombre de senyoretes de L'Auba.

Punt de reunió: Baixador del Passeig de Gracia, a les 5 del matí.

—Avui dissabte, a les tres i mitja de la tarda, es celebrará al Saló Odeón, on actúa el «Teatre d'Infants» de la benemérita «Obra de Max-Bembo», el segón festival, baix la presidencia de don Benet Perez Galdós, que ha aplaçat son viatge a Madrid amb el fi d'assistir al festival.

L'acte revestirá excepcional importancia, perquè, además del gran nombre de nens de ambdós sexes que concorrerán a l'acte, pendrán part l'eminent actriu Margarida Xirgu, i els celebrats actors Enric Guiménez, Francesc Fuentes i Miquel Rojas. El «ilustres autors Serafí i Joaquím Alvarez Quintero han enviat un hermós saludo que será llegit al festival, a la par que expressen el sentiment que els hi causa no poguer assistir-hi.

El ministre d'Instrucció Pública s'ha adherit notificant que enviava sa representació per a donar major esplendor al festival.

La C. O. ens prega fem públic que als protectors de l'«Obra» sols reservará los dotze primeres files de butaques; un palco es destina a la premsa i l'altre palco es destina a les autoritats i a l'eximi Galdós. Les escoles de nenes ocuparán el primer pis i part de la platea: els nens el según pis.

Donat l'entussiasme que ha despertat l'anuncia d'aquest según festival fá presumir un gran èxit i no dubtèm que l'insigne Avi sentirá una de les emocions mes grates de sa vida al veure's rodejat de petits, ell, que tant bé ha cantat l'infancia.

A la Direcció de la «Obra», Mendizábal, 30, principal, es suministrarán invitacions als qui ho demanin.

Informació de Catalunya

TERRASSA

Ha arribat el nou arquitecte don Ramón Freixa a qui s'ha encarregat interinament la continuació de les obres pendents que va deixar el malhaurat En Josep Maria Pell.

—Dins de poc es començará l'adoquinat de la plaça Major, carrer de l'Església i Rutlla.

—Ha estat mólt elogiada l'exposició de retrats que exposats al Saló Pere Sabater, el apreciat artista En Antoni Badrinas.

—Han estat posats a la disposició del Jutjut varis individus complicats en el robo de la barberia del carrer de Sant Francesc.

—A l'Agencia Ventayol li han obert un vagó, robant-li quatre paquets d'algun valor. Veiam el dia que's terminarán aquests escandalosos robos.

—Ahir es varen inaugurar els nous tallers destinats a classes dels alumnes de la càtedra d'Electricitat.

—Divuit obrers del torn de nit de la fàbrica de productes químics d'En Francesc Belit, s'han declarat en vaga per no estar conformes amb les condicions en què treballen.—Montfort.

NOTES BURSÁTILS

Impresió d'ahir

Es de creure que fins que la situació s'aclareixi una mica seguirá el malestar general. Les situacions com la present son les pitjors, puix que les presideix a lo millor una desconfiança molt superior a la realitat mateixa.

Sigui com vulgui el cert es que ahir tornà a haver-hi una baixa en tots els valors posats a contractació amb tot i que en la sessió del Borsí del matí semblava que volía reaccionar-se quelcom. En resum pot dir-se que la situació es de gran espectació.

Francs i Lliures segueixen millorant.

Per a fi de mes operem aixís:

	Apertura	Máxim	Mínim	Tanca
Nords	67'45	67'45	67'00	67'00
Alacants	68'25	68'25	67'90	67'90
Andalusos	69'20	69'20	68'80	68'95
Orenses	16'00	16'00	16'00	16'00
Colonials	57'00	57'00	56'81	56'75
Interior	00'00	00'00	00'00	00'00

Els francs es cotitzen a 81'60; lliures a 22'20

De Madrid es sab: Francs, 81'75; Lliures, 22'20; Interior, 73'90; Exterior, 00'00; Amortitzable, 5 per 100, 00'00; Amortitzable 4 per 100 00'00.

De París, dia 11, sabem: Exterior, 000'00; 000'00 Nords, 000; Alacants, 000; Andalusos, 000; Filipines, 000'00.

Borsí del matí: Nords, 67'50 diner; Alacants, 68'20 i tanca 00'00 Colonials, 00'00, paper; Andalusos, 69'50 operacions; Orenses, 16'25 i tanca a 00'00; Filipines 00'00.

Borsí de la tarda: Nords, 67'10 i tanquen a 00'00; Alacants, 00'00 i tanca 00'00; Andalusos, 68'50 i tanca 68'85; Co-lonials, 00'00 i tanquen a 00'00; Orenses, 10'00 i tanquen a 00'00.

Canvis facilitats per la casa FABREGAS I RECASENS.-Rambla d'Estudis, 4.

Premi de l'or.—(Preus de compra)

Or Alfons	100'20
Or unces	100'10
Or Isabel	102'05
Or quarts d'unce	100'00
1/8 d'unce	000'00
Or petit	100'10
Or dollars	502'00
Or lliures esterlines	25'00
Francs or	'100
Francs billets	81'20

Informació Telegràfica i Telefònica

Servei especial d'EL : POBLE : CATALA

ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit)

«La Epoca»

Madrid, 13.—Recomana «La Epoca» l'informació de varis periòdics que asseguren que Alemanya no dificultará nostre tráfec marítim amb Amèrica.

Diu que això tranquilitza algo, però que no per aital motiu el Govern deu adormir-se, donces precisa realitzar una tasca encaminada a intensificar lo més possible nostres propis mitjans de vida.

Observi's—afegeix—que aquest respecte, sería sols per a nostre comerç amb Amèrica, no per al d'Amèrica amb nosaltres i, tenim nosaltres tant sols tonelatge bastant per a transportar el cotó que necessita nostra industria?

La opinió i el Govern deuen meditar i apreciar que no desapareix el perill amb aquesta bona disposició d'ánim d'Alemanya.

Precisa preparar-nos com si tot ens fos a faltar, si's vol servir bé els interessos públics.

—El mateix periòdic, comentant les recents declaracions del senyor Cambó, estima acertat el judici que fá de l'actuació del Govern, però no li semblen bé les negrures que posa en ses paraules quan parla del pervindre d'Espanya, per estimar que hi ha reserves guvernamentals amb prou força per a realitzar l'obra que'l país i les circumstancies demanden.

La «Gaceta»

Madrid, 13.—La «Gaceta» publica:

Reial ordre anul·lant la patent de navegació mercantil expedida en Febrer de 1909 al vapor «Bota», que naufragá en Maig de l'any passat.

Continuació del reglament sobre reorganització del règim del notariat.

Convocant a concurs entre els capellans del còs de presons per a proveir una plaça vacant de primera classe.

Autoritzant a donya María dels Dolors Martín Bravian per a pendre possessió davant de la secció administrativa de primera ensenyança d'aquesta Cort de l'escola de Mora d'Ebre (Tarragona), per a la que ha estat anomenada.

Dictant regles encaminades a organitzar el tráfec de carbons en els ports asturians.

Escalafó del còs d'ajudants d'Obres públiques.

Declaracions del senyor Lerroux

Saragoça, 13.—Arribá el senyor Lerroux en automóbil i poc després continuá són viatge en direcció a Barcelona.

A un periodista que'l visitá li fen les següents declaracions:

No he cregut en el conat de cresi i hi ha que lamentar que aquestes es facin a plaç fixo en lloc de fer-les segons la conveniencia del país.

Jo, governant de torn, no acceptaría ara el Poder.

Preguntat prop de si ell sería ministre, va dir:

De cap manera. Si Espanya anés a la guerra i es constituís un Govern nacional, donaría el concurs de les meves fopces polítiques, però sense col·laborar directament en el Govern.

Elpgiá l'heroisme de França, i digué que s'han despertat allí les virtuts de la raça donant un hesmós exemple.

Espanya degué ésser la impulsora de la actitut que ha adoptat América inflant el moviment i donant exemple als pobles americans:

Els Estats Units exerxoixen aquest paper Espanya es descuidá i sofrirá les conseqüencies.

Sempre he sigut partidari de la intervenció en la guerra, no per passió, sino convençut de que aquest és l'interés de la meva patria.

Nostres interessos són solidaris dels de França.

A l'hora de la pau vindrá l'emigració dels capitals espanyols i dels obrers.

Alemanya pensa en Espanya per a sa futura política de germanització.

Assistim a l'espectacle de veure a Espanya solitaria, desolada i sense esperances.

Intervia amb el senyor Villanueva

Madrid, 13.—«El Dia» enviá un redactor a visitar al senyor Villanueva a fi de que aquet confirmés les declaracions en favor de la pau publicades avui per «El Debate».

El senyor Villanueva per teléfon les confirmá categòricament, i després un redactor de dit periòdic passá a entrevistar-se amb el president del Congrés.

Va dir el senyor Villanueva que quant més s'agreugin les circumstancies més deuríem esforçar-nos en sostenir la neutralitat i afegí: Jo estic disposat a aguantar totes les consequencies mantenint aquest criteri i si escatés la guerra em manifestaría també aquest sentit.

Crec que hi ha qui treballa per l'intervencionisme, però això sería la ruína d'Espanya, i contra ells ens aixecaríem tots.

Cap Govern sería capáç d'intentar-ho, pulx des del rei fins al poble, passant per l'exército i la majoría dels polítics, tots són decidits partidaris de la neutralitat.

El periodista va preguntar: ¿I si ens trovessim complicats sense avís?

El senyor Villanueva contestá: Això és impossible. En 1808 es portá oficialment a Espanya a la guerra amb Napoleón, i el poble es declará en contra. Igual passaría ara. Ningú pot desviar la neutralitat, que está arraigadíssima en l'ánima nacional.

—I si aquest Govern tingués plan intervencionista?

—En aquest cas sería clara la meva actitut. Soc diputat i político i em dec ser tant a mon poble. Creient que sa tranquilitat i sa vida estaven amenaçades no'm ficaría a casa i sortiría a defençar a la patria amb tota la força i energía.

Els tripulants del „San Fulgencio„ a Madrid. - Manifestacions

Madrid, 12.—Avui arribaren a Madrid el capitá i tripulants del vaixell espanyol «San Fulgencio» que fou tirat a fons per un submarí alemany.

Per la tarde marxaron a Cartagena on prestarán declaració.

Les manifestacions que han fet els tripulants a Madrid coincideixen quan es va dir sobre el torpillejament.

En aigües franceses advertiren la presencia d'un submarí i el vaixell es va parar.

El comandant del submarí sense mirar la documentació es fixá sols en el salvo-conducte del cónsul alemany a Cartagena que portava el «San Fulgencio».

Ordená que la tripulació abandonés el vaixell i marins alemanys colocaren bombes en les bodegues i anà a fons.

Els tripulants han passat 23 hores lluitant amb el mar.

Han visitat els tripulants la Embaixada de Alomanya on han entregat una protesta pel torpillejament.

"La Acción"

Madrid, 11.—Ocupant-se aquest periòdic del solt de «La Correspondencia de España», sobre la posibilitat de que ocupi el senyor Maura el Poder, en moments suprems diu:

Quins s'han passats el temps cridant «Maura no», pensen portar-lo al sacrifici, després d'haver arruinat al país.

Això no; això no pot ésser; això es una infamia tan gran com la del «Maura no» en 1909.

Els que han comès verdader delicte de lesa patria, abandonarán el camp quan veigin que tot s'ha perdut, per a posar davant la fiera que té gana, a l'home que poguè salvar-lo.

Després, quins tinguin fé amb el senyor Maura serán els qui veient-lo marxar al sacrifici será i resignat per la Patria i pel Rei, cridarán: ¡Maura, no!

Parla En Romanones

Madrid, 13.—El president del Concell ha rebut aquest matí els ministres d'Estat i Governació.

Després ha manifestat als periodistes hue, en despatxar amb el Rei, l'havía informat de tots els acords adoptats en el Concell d'ahir tarda.

Preguntat sobre si era certa la noticia publicada per un periódic del matí, assegurant que Alemanya respectará les comunicacions marítimes entre Espanya i Amèrica, ha dit que no podía manifestar rès, perquè l'assumpte era de la competencia exclusiva del ministre d'Estat i ell no vol intervenir en cap qüestió relacionada amb aquest assumpte.

També ha manifestat que fins el dimecres próxim no's celebrará Concell de ministres. Ja n'hi ha hagut des de seguits, i no hi ha cap assumpte que reclami un tercer Concell.

Finalment s'ha referit als rumors de crisi circulats aquests dies, manifestant que havía estat un fenómen d'auto-sugestió, perquè la crisi no havía existit en cap moment.

Un discurs d'En Maura

Espectació

Madrid, 13.—S'anuncia per al dia 22 un discurs del senyor Maura com terme de les conferencies organitzades per la Joventut Maurista.

Tractará l'orador de qüestions de actualitat.

Hi ha una gran demanda d'invitacions per a assistir a l'acte i s'está pensant en buscar un local ample i tal vegada a l'aire lliure.

L'anunci del discurs ha despertat gran espectació.

Reunió comentada

Madrid, 13.—S'han fet mólts comentaris en referencia de la reunió que celebraren ahir a casa del senyor Maura, aquest i els senyors La Cierva, García Prieto i Cambó i altres abogats catalans i madrilenys, però s'ha dit que en aquesta conferencia sols es tractaren d'assumptes professionals agens a la política.

"España Nueva"

Madrid, 13.—El periódic «Espanya Nueva» es fa eco dels tamors que circulen de que's tracti de portar a Espanya a intervenir en la guerra, i diu que abans d'anar a les trinxeres es preferible la revolució.

Assegura que dintre del partit lliberal está el senyor Villanueva que defensaría la neutralitat millor que'l govern actual.

La Guerra

Costa Rica a la guerra?

París, 13.—Washington. La República de Costa Rica ha comunicat al govern dels Estats Units que aprova la declaració de l'estat de guerra amb Alemanya i es declara promta a apoiar-la si es menester.

Projectes alemanys

Washington, 13.—El «Post» atribueix a Alemanya els següents propòsits a la América central:

Invassió de Guatemala per Méxic; revolució a la República del Salvador destinada a treure l'actual govern de Nicaragua amb l'objecte d'atreure l'atenció dels Estats Units sobre l'América central i desviar-la d'Europa.

Afegeix que'ls agents alemanys a la dita república demostren gran activitat i que uns soldats d'En Carranza es trasladaren allí en el sauones «Jesús Carranzo», portant dos aeroplans construits per mecánics alemanys.

Comunicats oficials

París, 13.—Comunicat francès de les tres de la tarda.

«Entce el Soma i l'Oise els francesos han atacat aquest matí les posicions alemanyes del S. de Saint Quentin i han pres, malgrat la encarniçada resistencia, algunes línies de trinxeres entre l Soma i la carretera de La Fere a Saint Quentin, fent presoners i prenent nombroses ametralladores.

Al S. de l'Oise, elements avençats han progressat a l'E. de Coucy-la-Ville, fent presoners i prenent material.

Lluita d'artillería a la regió de l'Aisne i a la Champagne.

A la regió de Verdun han fracassat sota els nostres focs dos cops de ma alemanys.

Nit tranquila en el restant del front.»

—Comunicat britànic del migdia.

La nit darrera hem atacat entre Saint Quentin i Cambrai.

Després de viu combat han caigun en nostre poder les posicions enemigues en un ample front del N. de Hargicourt a Metz-en-Couture.

Ocupem actualment la Granja de Lo Sars, el bosc de l'esquerra del poble i el bosc de Houleaucourt.

Aquest matí hem executat amb éxit un cop de má al SO. de Loos atacant amb granades de má els abrics i causan grans desperfectes a les defenses.

Cap a Ploegsteert ha fracassat un raid alemany sota els nostres focs d'ametralladores abans d'haver pogut abordar les nostres trinxeres.»

Darrera hora

De Barcelona

Joventut Nacionalista Republicana

Anit va donar-se a la Joventut Nacionalista Republicana la quarta conferencia del cicle organitzat per la nostra batalladora entitat.

Aquesta anava a cárrec del redactor-quefe del nostre diari, En Pere B. Tarragó, i va ocupar-se de la «Cooperació de crèdit».

Va fer un lluminós estudi del que deuría ésser una cooperativa de crédit com a base de protecció i floreixença de l'agricultura catalana i ocupant-se dels organismes ja existents a la nestra terra, va dir que la feliç iniciativa tinguda per En Santiago Estapé i que ha motivat la creació d'una Caixa d'estalvis per part de la Diputació de Barcelona, era la que més s'acostava a la beneficiosa acció de proporcionar els mitjans necessaris als Sindicats agrícols per a donar lloc al floreixement dels conreus que convertirían a Catalunya en una regió rica i amb vida propia.

Fent gala del sentit lliberal que en totes llurs actuacions ha demostrat l'amic Tarragó, va declarar-se partidari del principi econòmic fonamental de l'estalvi i es que aquest no deu tenir per ideal l'acumulament de diner sino la producció de riquesa.

En Tarragó va demostrar ahir amb la seva conferencia els vastos coneixements en materia econòmica i com hem fet amb les anteriors en próximes edicions donarem cempte de llur treball que mereixerá, sens dubte, la unánima aprovació dels nostres lectors.

Diversions públiques

Teatres

GRAN TEATRE DEL LICEO

Avui, dissabte, 5.ª d'abonament i propietat. A les 8, última representació de HAMLET, per les senyoretes Farry i Bertazzoli, i els senyors A. Crabbé i Rossato. Demà, diumenge, a dos quarts de 4 en punt, 6.ª funció d'abonament i propietat. 2.ª d'abonament a tardes. 1.ª representació de ROBERTO IL DIAVOLO, per les senyoretes Nieto i Farry, i els senyors Palet i Nicoletti-Kormann.

TEATRE TIVOLI

Avui, dissabte, vermouth popular, a les cinc: Primer, «Los guapos». Según, «Sant Jordi mata l'aranya». Entrada, 30 céntims.—Nit, a un quart de 10: Primer, «Miguelín». Según, «La tirana». Tercer, «Poca pena». Entrada, 60 cts.

TEATRE DE NOVETATS

Companyia dramàtica
MARGARIDA XIRGU.
Primer actor
FRANCISCO FUENTES

Avui, dissabte, a dos quarts de 10, aconteixement artístic, amb assistencia dels autors,
D. BENITO PEREZ GALDOS
D. SERAFI ALVAREZ QUINTERO
D. JOAQUIM ALVAREZ QUINTERO
L'entremés original de D. Serafí i D. Joaquim Alvarez Quintero, «Sangre gorda» i l'adaptació escénica en 3 actes, de la novela de D. Benito Pérez Galdós, per D. Serafí i D. Joaquim Alvarez Quintero,

Marianela

éxit indiscutible, èxit veritat.—Demá, diumenge, tarda i nit, «Marianela», amb assistencia dels autors.—Tots els dies: «Marianela».

ELDORADO

Escola Catalana d'Art Dramátic
Tres sessions teatrals sobre
MOLIERE
i la farsa dels metjes
per ADRIA GUAL
Primera sessió demá, diumenge, a dos quarts d'onze del matí. La comedia en 3 actes,
L'AMOR METJE
Preus populars.

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia
HELENA JORDI

Avui, nit, a dos quarts de 10, i demá, tarda i nit, EL COSINET i LA MANIGA AMPLA.—Es despatxa a comptaduría.

TEATRE NOU

Companyia del teatre de Novetats dirigida per JAUME BORRAS

Avui, dissapte, nit, a dos quarts de 10: Primer, el sainet d'En Rusiñol, A CA L'ANTIQUARI, decorat d'En Vilomara. Según, el genial drama en 3 actes, del gran GUIMERA,

Jesús que torna

Decorat d'En Alarma.—Demá, diumenge, últimes funcions en dia festiu, tarda, i nit, «A cá l'antiquarí» i «JESUS QUE TORNA.

TEATRE APOL

Avui, dissabte, a un quart de 10, el millor programa de la temporada. El famós drama en 5 actes, de Fola Igurbide

EL CRISTO MODERNO

i el nou drama passional de V. Sardou,

El robo de la perla negra

Demá, diumenge, tarda i nit, «El Cristo moderno» i «El robo de la perla negra».

TEATRE COMIC

TOURNEE PENELLA. Gran companyia de sarsuelas, revistas i operetas.

Avui, dissabte, nit, a dos quarts de 10: Primer, «La niña mimada». Según, «La última española». Tercer, «El amor de los amores. Demá, diumenge, grandiós programa, tarda, 4 obras, 4. «La niña de los besos», «La última española», «La niña mimada» i «El amor de los amores». Nit, «La niña mimada», «El amor de los amores» i «La última española.—Es despatxa a comptaduría.

Teatre Poliorama

Companyia LARRA-LOPEZ ALONSO

Avui, tarda, «El gran Carracedo» i «El crimen de la calle de Leganitos». Nit, «El premio Nobel».

Concerts

Palau de la Música Catalana
RUBINSTEIN

Queda obert l'abonament.

Sala Mozart

Canuda, 31.—Dvendres, 20, a las 10, nit, gran recital históric de guitarra per SANIZ DE LA MAZA. Es despatxen localitats en la «Sala Mozart» i en el magatzem de música dels senyors Dotesio, Portal de l'Angel, 1 i 3.

Gran Cassino del Pare de Barcelona

Elegant Café Restaurant. Cuberts a 5 pessetes, servei a la gran carta.—Totes les nits: SOIREE DANÇANT i ameens VETLLADES.

Music-Halls

FOLIES BERGERE Teléfon, 3.929. Music-Hall Parisien.
Exit del extraordinari programa de
VARIETES I SARSUELES
Compost per reconeguts artistes.
Concert. Aperitif a les set. A prés minuit souper tange.

Eden Concert Assalt 12. Teléfon 3132
—Propietari: En FRANCESC BUXO—
El Music-hall dels grans debuts.—Tots els dies tarda i nit.—Els nous grans éxits de l'Edén, entre'ls que figura la monissima divette espanyola,
PILAR FRANCO
i hermoses artistes mes.

NOVELTY Gran Music-hall prop del teatre Cómic
Tots els dies, varietats. Concert per 39 hermoses artistes i
OIVETRIDES SARÇUELES

Music-Hall POMPEIA Templo de la Alegria. Teléfon, 2458.—Tots els dies, Grans Concerts. Exit de les DIVERTIDES REVISTES escrites exresament per dit local. Despres del espectacle SOUPER TANGO.
Entrada lliure. Butàques gratis.

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»
Marqués del Duero, 106, davant Teatre Comtal
Grans Concerts tots els dies, tarda i nit, per una important «Companyia de Varietés».

Moulin Rouge Vila Vilá, 93 i 95, Teléfon, 4-348.
Tots els dies, tarda i nit, grans Concerts.
Entrada lliure. Butaques gratis

Gran Café Català
SOCIETAT CABO PALOS, Rambla Santa Mónica, 6. Tots els dies grans balls servits per ELEGANTS CAMBRERES

MONTE CARLO Assalt, 26. Teléfon 4.317
Tots els dies, tarda i nit, grans Concerts

Societat Patria Chica
Barbará, 16, bis Tarda nit grans concerts

Gran Imperi Ronda Sant Pau, 34 i 36. Teléfon, 4584.
Tots els dies, tarda i nit, grans Concerts.

Ideal Room Assal. 10, Salón Rojo

La Bona Sombra Ginjol, 3. Grans Concerts.

Gran Café de Novetats Societat Anónima Comercial. GRAN SALA DE BILLARS. Teléfon, 108.

Café AUSTRALIA Ronda Sant Antoni. Billars Gratuits.

LA Cibeles Mendizábal, 11. Grans Concerts i Balls, tarda i nit.

APOLO Marquès del Duero, 57. Grans Balls, tarda i nit.

Bosque PALERMO Balmes, cantonada Aragó Balls i concerts, tarda i nit

MARUXA Unió, 12. Saló Tango.

Music-Hall SEVILLA Marquès Duero, 72. Grans Concerts

La Suerte Loca Estrella, 2. Grans Concerts i Balls, tarda i nit.

Gran Taberna MORITZ Sepulveda, 183. Grans balls, tarda i nit.

Restaurant EXCELSIOR Rbla. del Centro Balls Japoneses.

Madrid-Concert Marquès del Duero, 100, Grans Concerts.

Café HAHN Carrer Ample, 17. Gran balls, tarda i nit.

Societat PAPITU Marquès del Duero, 116 Grans balls, tarda i nit.

La BOMBILLA Sant Pau, 75. Grans Balls, tarda i nit.

Alcaçar Espanyol Unió, 7 Grans concerts

Gransalón cine Doré
Avui, dissabte, tarda i nit, grandioses sessions de cine i varietes, colossal conjunt, programa superior en el que figuren: Germans GRICE, notables i originals acóbrates excéntrics.
Debut, la notabilissima parella de balls a transformació SELESIA I REVOLTOSA. Germanas GOMEZ, número poutpurri compost de cinc senyoretes acóbratas, balladoras, duetistas i cançonetistas. PILAR ALONSO, original e ingenua cançonetista ja coneguda d'aquest públic.
Es despatxen localitats numerades, sens aument de preu, per a tota la setmana, a les mateixes taquilles del cine des de le e onze del matí.—Teléfon, 514, A.

Curó Park
Demá, diumenge, tarda: Primer Festival INFANTIL. Focs japoneses. Putxinel·lis. Concert per la reputada BANDA MARTINENSE.
Inauguració de NOVES ATRACCIONS. Ampliació de jardins. Servei de Café-Restaurant. Entrada, 25 céntims.

FRONTO COMTAL
Avui, a les quatre.
Rojos: GABRIEL i VERGARA.
Blaus: SARZAMENDI i LARRINAGA.
Nit, a un quart d'onze.
Rojos: PETIT i MARTIN.
Blaus: CAZALIS i ALTAMIRA.

Les nostres ventatges conquistaràn vostre diner

GRAN SASTRERIA NORD-AMERICANA

Trajos a la seva mida a 10 i a 20 pessetes una gran partida

Pantalons de llana a 3 i a 5 pessetes una gran partida :: :: Impermeables anglesos des de 25 pessetes

NOVA I ESMERADASECCIO: Trajos amb dugues ermilles, una de fantasía, a 25 30 i 35 pessetes

Per a sostindre nostres obrers mantenim grans rebaixes durant la present guerra

Camises percal color amb coll i corbata, a 2'95 pessetes, Berrets des de 1'45; Sabates canya fantasía a 10'95; Gorres a 0'60 : Mitjons, mitja dotzena a 2'50 : Tirants a 0'75 : Camisetes a 0'5o : Pantalons punt a 1'45 Calsotets curs a 1'95 : Mocadors, mitja dotzena 1'25 : Lligues a 0'50 Ampolles tin lire colonia i quina a 1'95

Regalem a nostres clients Estampetes Verdes i mitjansant sorteig espaiosos terrenys propis per a la edificació de xalets

Casa Bastida :: Passeig de Gracia, 18

Unión Empresarios de pompas Fúnebres (s. A.) Servei municipalisat

En virtut de la vigencia del régim municipal relacionat amb els serveis de Pompes Fúnebres, aquesta Empresa posa en coneixement del públic que per la prestació de dits serveis té establerts la seva Central, Oficines, Sucursals i Estafetes en els següents punts:

Consell d'Administració i Direcció: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 3916. — Oficines: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 1480

Fábrica i Talleres, carrer Campo Sagrado, núm. 24 -- Telèfon, 2.691

Districte 1. Sucursal, Santa Barbara, núm. 13	Telèfon, núm. 1.335	Districte 7. Sucursal, Canonge Pibernat	Telèfon, núm. 6.191
Districte 1. Estafeta, Wad-Ras, núm. 236	Telèfon, núm. 8.233	Districte 7. Estafeta, Campo Sagrado, núm. 59	Telèfon, núm. 3.19)
Districte 2. Sucursal, Alta S. Pere, núm. 78	Telèfon, núm. 1.737	Districte 8. Sucursal, Torrent de la Olla; 133	Telèfon, núm. 7.737
Districte 3. Sucursal, Palla, núm. 8	Telèfon, núm. 940	Districte 8. Estafeta, Zaragoza; núm. 119 bis	Telèfon, núm. 7.309
Districte 4. Sucursal, Aragó, núm. 301	Telèfon, núm. 2.613	Districte 9. Sucursal, Sant Andreu, núm. 261	Telèfon, núm. 8.235
Districte 5. Sucursal, Sant Pau, núm. 72	Telèfon, núm. 1.917	Districte 9. Estafeta, Major, núm. 27 (Horta)	Telèfon, núm. 8.9))
Districte 6. Sucursal, Aribau, núm. 31	Telèfon, núm. 2.499	Districte 10. Sucursal; Clot; núm. 59	Telèfon, núm. 8.231

En tots els prerrelacionats locals, será el servei permanent, deveat dirigir-se a qualsevol d'ells, bé personal o telefónicament, els avisos de defuncions, per a la immediata prestació del servei. Al mateix temps, prega la Empresa concessionaria, se dirigeixi a ses oficines qualsevol reclamació a que pugui donar lloc en sa implantació i desenrotllament del régim municipal establert, puix així será deguda i immediatatament atesa i subsanada qualsevol deficiencia. A l'efecte te establertes oficines especials en la Plaça Santa Agna, 24, primer telèfon 3916. NOTA: Tot ciudadá te dret, mijansant certificat de pobreça extés pel Sr. Alcalde de Barri, a un enterro dels nomenats de Beneficencia Municipal, completament gratuit. ALTRA: Aixis mateix pot optar per un enterro dels nomenats económics, compost de bagul, blanc o negre cotxe fúnebre, despatx parroquia, jutjat, verificació i una berlina de quatre asientos d'acompanyament, per la cantitat tota de 20 pessetes els párvuls i 25 pessetes els adultes.

CICLES SANROMA

Els més sòlids i lleugers

Telefon 1415

Balmes 92 BARCELONA

LAS MARAVILLAS DE ESPAÑA

acaba de publicar los álbums 6.° y 7.°, titulados

La Coruña y su provincia.

Castilla la Vieja y Extremadura.

PRECIO DE CADA ÁLBUM

En Madrid, 3 pesetas. ◆ En provincias, 3,50 pesetas.

En todas las librerías y en la Casa Editorial Bailly-Bailliere.—Núñez de Balboa, 21 y Plaza de Santa Ana, 11, Madrid.

Ebanisteria 'GIRALT'

CASA FUNDADA EN 1880

Gran assortit de mobles de luxe .·. d'estils clássics i moderns .·. Dibuixos originals i exclussius de la casa .·. Es faciliten pressupostos i projectes d'amoblament i decoració d'habitacions. Preus limitadissims .·. Unica casa que garantitza els seus mobles per temps indefinit

EXPOSICIO i DESPATX:

CANUDA, 16 :-: :-: :-: TELEFON, 1278

Casa-torre Per vendre, situada al carrer de Felip Gil, número 7; punt céntric, y mólt saludable de Sant Gervasi. Hores: de 10 a 12.

Esqueles mortuories s'admeten fins a les dugues de la matinada.

Aparells parlants

discos i rollos auopiano

COMPRA, CANVI I LLOGUER

NEW-PHONO-Ample, 35, Barcelona

sucursal Plaça Trilla, núm. 4, Gracia

PROGRESO

Revista comercial hispano - americana y de exportación

Esta Revista es de gran circulación en España y en el Extranjero, especialmente en las Repúblicas Hispano-Americanas. Cuenta con inteligentes corresponsales en Cuba, Puerto-Rico, Estados Unidos, Méjico, Venezuela, Chile Ecuador, Perú, Costa Rica, República Argentina, Uruguay, Colombia, Paraguay, República Dominicana, Guatemala, Nicaragua, Bolivia, El Salvador Honduras, Panamá, Marruecos (Tánger), Inglaterra (Londres), Francia (París), Portugal y otros países.

- PROGRESO -

es la Revista más conveniente para hacer una propaganda eficaz, verdadera y de gran extensión. Aparte del servicio de suscripción, anunciantes, etc., se remite gratuitamente para la mayor difusión de la propaganda de casas anunciadoras, a todas las Cámaras de Comercio, Bolsas, Círculos mercantiles, Asociaciones industriales, Ateneos, Bibliotecas, Sociedades económicas de Amigos del País, Representantes de España acreditados en el Extranjero Vapores Trasatlánticos, etc., etc.—**Redaccion y Administracion. Calle Santa Ana, 19 pral. BARCELONA**

Nadal

MESTRE DE BALL DE SALÓ I DELS MÉS MODERNS

Unic que breument ensenya bé a ballar, encara que mai hagi ballat. Classes per a una persona sola o familia. Lliçons especials per a senyoretes. Lliçons per a dependents. Carrer Cegos de la Boqueria, 2, entressol (Junt al carrer de la Boqueria)

Alemán Italiano Francés Español Inglés Arabe, etc.

"METHODE COMBINEE"

Diputación, 213 (junto Aribau)

Profesores nativos y diplomados. Clases desde 7'50 ptas. por mes. Traducciones de cartas, documentos y asuntos técnicos, en todos idiomas.

ANUNCIS BREUS

ELS Polvos «Martillo» són completament inofensius per a la salut. No disminueixen ni tallen la suor, però eviten i corretgeixen el «mal olor» dels peus, aixelles, etc.

ELS Polvos «Martillo» eviten les irritacions i escoriacions de la pell, produides per la suor.

AMB els Polvos «Martillo» la suor es neutralitza, sense que disminueixi en rès la transpiració de la pell.

EL «mal olor» de la suor s'evita posant dintre de cada sabata uns pocs de Polvos «Martillo».

METGES i callistes recomanen els Polvos «Martillo».

UNA capsa de Polvos «Martillo» dura tres mesos, i val 2 pessetes; per correu, 2'50 pessetes.

ELS Polvos «Martillo» están de venda en les farmacies: Segalá, Andreu, Viladot, Vicens Ferrer, etc.

ELS Polvos «Martillo» están preparats en el Laboratori farmacèutic Antoni Canals, Diputació, 139, Barcelona. Remitint segell 15 cèntims, rebrá vostè mostra gratis.